

Miercuri, 22 aprilie 2009

Raportul anual privind deliberările Comisiei pentru petiții din cursul anului 2008

P6_TA(2009)0239

Rezoluția Parlamentului European din 22 aprilie 2009 privind deliberările Comisiei pentru petiții din cursul anului 2008 (2008/2301(INI))

(2010/C 184 E/03)

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare privind deliberările Comisiei pentru petiții,
  - având în vedere rezultatele vizitelor de constatare a faptelor efectuate în 2008 în România, Bulgaria și Franța și rapoartele și recomandările respective aprobate de comisie,
  - având în vedere articolele 21 și 194 din Tratatul CE, care conferă tuturor cetățenilor și rezidenților UE dreptul de a adresa petiții Parlamentului European,
  - având în vedere articolul 45 și articolul 192 alineatul (6) din Regulamentul său de procedură,
  - având în vedere raportul Comisiei pentru petiții (A6-0232/2009),
- A. recunoscând importanța procesului de petiționare și caracteristicile sale specifice, care permit comisiei competente să caute soluții și explicații pentru cetățenii UE care adresează petiții Parlamentului;
- B. având în vedere numărul din ce în ce mai mare de cetățeni UE care adresează petiții Parlamentului și eforturile depuse de Comisia pentru petiții în vederea accelerării în continuare a procedurilor pentru a oferi servicii superioare cetățenilor care îi solicită asistența;
- C. întrucât multe dintre recomandările adoptate în raportul anual din 2007 nu au fost încă puse în aplicare de autoritățile Parlamentului, cum ar fi solicitarea privind îmbunătățirea urgentă a resurselor administrative ale Comisiei pentru petiții, inclusiv expertiza lingvistică și juridică, pentru a mări capacitatea Parlamentului de a cerceta în mod independent petițiile care îi sunt adresate, și cooperarea mai strânsă cu SOLVIT în domeniul petițiilor și al plângerilor referitoare la piața internă și crearea unui portal comun al UE pentru cetățenii europeni;
- D. conștient de faptul că, în ciuda progreselor considerabile înregistrate în dezvoltarea structurilor și politicilor Uniunii în această perioadă, cetățenii rămân direct conștienți de multe dintre problemele aplicării politicilor și programelor Uniunii, deoarece sunt direct afectați de acestea și întrucât problemele respective fac adesea obiectul petițiilor primite;
- E. întrucât instituirea „inițiativei cetățenilor” prin Tratatul de la Lisabona va avea drept consecință o participare publică sporită la activitățile Uniunii Europene;
- F. având în vedere faptul că, în consecință, Parlamentul are responsabilitatea de a asigura o mai bună aplicare a legislației comunitare de către statele membre în interesul cetățenilor și al rezidenților UE și de a lucra astfel în cooperare cu statele membre pentru a atinge acest obiectiv;
- G. întrucât, cu toate acestea, multe state membre sunt reticente și nu cooperează în mod activ cu comisia competentă, în special neparticipând la reuniunile acesteia, și întrucât acest lucru denotă o lipsă de cooperare loială cu instituția;

Miercuri, 22 aprilie 2009

- H. întrucât lipsa unei cooperări active și timpurii cu comisia competentă în interesul aplicării corecte a legislației comunitare ridică îndoieli asupra dorinței și intenției statului membru respectiv de a aplica în mod corect politicile și obiectivele UE și, prin urmare, expune autoritățile la măsuri sub formă de sancțiuni și penalități disponibile în temeiul tratatelor, dar și la critici din partea publicului;
- I. recunoscând, cu toate acestea, că multe state membre demonstrează un bun nivel de cooperare și colaborează cu Parlamentul pentru a răspunde problemelor cetățenilor exprimate prin procesul de petiționare;
- J. recunoscând contribuția constructivă adusă procesului de petiționare de către serviciile Comisiei, care oferă în mod regulat, la cererea comisiei competente, evaluări preliminare ale multora dintre petițiile primite;
- K. întrucât această cooperare ar putea fi și ar trebui să fie și mai strânsă, în special în ceea ce privește procedurile prevăzute la articolele 226 și 228 din Tratatul CE în cazuri justificate corespunzător;
- L. întrucât Parlamentul consideră că ar fi legitim să-și utilizeze competențele prevăzute la articolul 230 din Tratatul CE, în cazul în care acest lucru se dovedește a fi necesar pentru a opri o încălcare gravă a dreptului comunitar, descoperită în cursul examinării unei petiții și în condițiile în care persistă o diferență semnificativă de interpretare între Parlament și Comisie, în ciuda eforturilor de a o rezolva, în ceea ce privește acțiunea solicitată în conformitate cu dreptul comunitar, în vederea protejării drepturilor cetățenilor în cazul respectiv;
- M. întrucât procedura privind încălcarea dreptului comunitar nu oferă o soluție pentru petiționari nici atunci când un stat membru este obligat de Curtea de Justiție să își modifice legislația pentru ca aceasta să fie în conformitate cu legislația UE;
- N. întrucât incapacitatea de a oferi cetățenilor UE care au fost sau care au devenit victime ale aplicării incorecte a legislației UE o soluție fără caracter judiciar în mod direct reprezintă o nedreptate fundamentală care necesită o analiză suplimentară din partea instituțiilor UE, în special din partea Parlamentului;
- O. întrucât, în temeiul articolului 230 din Tratatul CE, Parlamentul are dreptul să introducă acțiuni în fața Curții de Justiție în aceleași condiții ca și Consiliul și Comisia, și întrucât, în temeiul articolului 201 din Tratatul CE, acesta are competența de a-și exercita controlul asupra activităților Comisiei, și dispune, astfel, atât de instrumentele juridice, cât și de cele politice, pentru a răspunde mai eficient preocupărilor cetățenilor;
- P. întrucât Parlamentul ar trebui să își revizuiască propriile proceduri pentru a facilita acțiunile, în special în temeiul articolului 121 din Regulamentul său de procedură, înaintea Curții de Justiție atunci când sunt în joc drepturile petiționarilor;
- Q. întrucât ar trebui reamintit faptul că, în conformitate cu articolul 6 din Tratatul UE, Uniunea se întemeiază pe principiile libertății, democrației, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și ale statului de drept, principii care constituie, de asemenea, un element de bază al criteriilor de la Copenhaga de aderare la UE și întrucât articolul 7 din Tratatul UE prevede proceduri specifice care pot fi inițiate în cazul unor încălcări grave și persistente ale principiilor menționate sau atunci când există un risc clar ca acest lucru să se întâmple;
- R. având în vedere propunerile de rezoluții depuse în plen în 2008 și adoptate de o majoritate covârșitoare de membri, în temeiul articolului 192 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Parlamentului, pe baza petițiilor primite referitoare la impactul conductei de gaz Nord Stream din Marea Baltică și la anuarele profesionale înșelătoare;
- S. întrucât preocupările tot mai mari în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu energie au avut drept rezultat proiecte de conducte de gaz natural și gaz natural lichefiat care, în special atunci când sunt realizate fără ca riscurile și alternativele să fie evaluate, au provocat preocupări în rândul petiționarilor cu privire la insuficienta atenție acordată potențialelor riscuri grave pentru mediu, sănătatea umană și securitate, în special în cazul proiectelor din Marea Baltică, Țara Galilor și Irlanda;

Miercuri, 22 aprilie 2009

- T. întrucât din examinarea petițiilor reiese în mod clar că listele de proiecte menționate în anexele la Directiva 85/337/CEE a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului ⁽¹⁾, astfel cum a fost modificată, nu includ un număr de instalații și activități importante, care au apărut ulterior ultimelor amendamente la anexe, cum ar fi instalațiile de regazeificare și instalațiile biodiesel;
- U. întrucât numeroasele petiții ce au ca obiect rețeaua Natura 2000 au indicat în mod constant faptul că stoparea pierderii biodiversității constituie o provocare majoră pentru Uniune și că Directiva privind habitatele ⁽²⁾ și Directiva privind păsările ⁽³⁾ sunt instrumente de bază, indispensabile pentru îndeplinirea angajamentului UE de a pune capăt pierderii biodiversității până în 2010;
- V. întrucât examinarea petițiilor a arătat, de asemenea, că lipsa unor resurse suficiente de apă dulce este deseori agravată de alți factori, cum ar fi cererea tot mai mare de apă datorată urbanizării excesive și proiectelor destinate activităților de agrement, îngrijirea inadecvată a infrastructurii și prevenirea defecării a scurgerilor, utilizarea intensivă a apei de către agricultura industrială și o politică a prețurilor care nu încurajează utilizarea durabilă a apei;
- W. având în vedere recomandările făcute de Comisia pentru petiții ca urmare a vizitelor la Fos-sur-Mer, în Cipru și în România;
- X. ținând seama de îngrijorarea exprimată de Comisia pentru petiții cu privire la anumite proiecte de infrastructură în Bulgaria, în munții Rila, cercetați în timpul unei vizite de constatare a faptelor efectuate în 2008;
- Y. întrucât deși doamna Ann Abraham, ombudsmanul parlamentului și al serviciului de sănătate din Regatul Unit, s-a adresat Comisiei pentru petiții în decembrie 2008, prezentându-și rezultatele obținute în patru ani de activitate, răspunsul dat ulterior de guvernul Regatului Unit în ianuarie 2009, care menționa posibile plăți compensatorii pentru persoanele afectate în mod disproporționat, nu poate fi considerat o soluție corespunzătoare pentru numeroasele victime ale catastrofei;
- Z. recunoscând cooperarea pozitivă și constructivă cu Ombudsmanul european în 2008, sprijinul oferit de Comisia pentru petiții pentru recomandările acestuia din raportul anual din 2007 și din rapoartele speciale privind plângerile 1487/2005/ și, respectiv, 3453/2005 referitoare la utilizarea limbilor în aplicarea de către Consiliu și Comisie a procedurii privind încălcarea dreptului comunitar și salutând modificările pragmatice aduse statutului său și aprobate de Parlament,
- AA. întrucât, în 2008, Comisia pentru petiții a primit 1 886 de petiții, dintre care 1 065 au fost declarate admisibile și 821 au fost declarate inadmisibile; întrucât numărul petițiilor care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 191 alineatul (1) din Regulamentul de procedură a crescut semnificativ de la începutul anului 2007,

1. salută implicarea și contribuția petiționarilor la fiecare reuniune a Comisiei pentru petiții, ceea ce permite un dialog direct și deschis cu reprezentanții Parlamentului European și continuă să încurajeze cetățenii UE și asociațiile de comunități să prezinte chestiuni care fac parte din domeniul de activitate al Uniunii Europene și care îi afectează direct, considerând că acest proces permite Parlamentului, ca instituție, să joace un rol important în monitorizarea punerii în aplicare a dreptului comunitar de către statele membre și să apere și să promoveze mai bine drepturile fundamentale ale tuturor cetățenilor UE, așa cum sunt acestea definite în Tratatul UE;

⁽¹⁾ JO L 175, 5.7.1985, p. 40.

⁽²⁾ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7).

⁽³⁾ Directiva 79/409/CEE a Consiliului din 2 aprilie 1979 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO L 103, 25.4.1979, p. 1).

Miercuri, 22 aprilie 2009

2. îndeamnă parlamentele naționale și regionale, în calitatea acestora de reprezentanți ai cetățenilor UE, să rămână vigilenți în ceea ce privește modul în care statele membre aplică tratatele și legislația UE, în special în ceea ce privește problemele legate de mediu, drepturi sociale și ocuparea forței de muncă, libera circulație a persoanelor, a mărfurilor și a serviciilor, serviciile financiare, drepturile fundamentale ale cetățenilor, inclusiv dreptul la proprietatea dobândită în mod legal, recunoașterea calificărilor profesionale și toate formele de discriminare și invită instituțiile europene să comunice eficient cu cetățenii, astfel încât aceștia să fie conștienți de drepturile pe care le au și de obligațiile instituțiilor naționale și locale;
3. subliniază faptul că, în conformitate cu principiul subsidiarității, Parlamentul nu poate considera ca admisibile petițiile prin care se caută o cale de atac la deciziile autorităților competente sau ale organismelor judiciare din statele membre și că astfel de informații sunt comunicate petiționarilor într-un mod clar și inteligibil; subliniază, în plus, faptul că, înainte de a fi declarate admisibile, plângerile trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute la articolul 191 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Parlamentului;
4. solicită implementarea într-un termen rezonabil a recomandărilor adoptate în raportul anual din 2007 și care nu au fost încă puse în aplicare;
5. invită Comisia, toate statele membre, reprezentanții permanenți ai acestora și instituțiile lor naționale, regionale și locale să coopereze pe deplin cu comisia competentă a Parlamentului European la investigarea acuzațiilor sau a propunerilor din petiții, pe o bază constructivă și de loialitate, în vederea găsirii de soluții la problemele ridicate în petiții;
6. solicită ca organismele competente ale Parlamentului European, ale Comisiei și ale Consiliului să efectueze o revizuire exhaustivă a procedurilor posibile de asigurare a acțiunilor de remediere și să se negocieze un nou acord interinstituțional care să prevadă puteri sporite pentru comisiile de anchetă, pentru a consolida drepturile cetățenilor UE;
7. consideră că o astfel de revizuire ar completa o eventuală punere în aplicare a Tratatului de la Lisabona, oferind garanții suplimentare bazate pe drepturile și obligațiile declarate ale cetățenilor și ale instituțiilor UE;
8. reamintește că, astfel cum a subliniat Parlamentul în rezoluția sa din 20 aprilie 2004 referitoare la Comunicarea Comisiei privind articolul 7 din Tratatul privind Uniunea Europeană⁽¹⁾, respectarea și promovarea valorilor pe care este întemeiată Uniunea și apărarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale reprezintă o responsabilitate specială a Parlamentului, în calitatea acestuia de reprezentant al cetățenilor europeni ales în mod direct și amintește, în continuare, că Parlamentul și-a exprimat în rezoluția respectivă opinia potrivit căreia „ignorarea unei eventuale necesități de a impune penalizări ar fi de natură să creeze impresia că Uniunea nu este pregătită sau nu este în măsură să utilizeze toate mijloacele pe care le are la dispoziție pentru a-și apăra valorile”;
9. invită încă o dată Comisia să se asigure că procesul de petiționare beneficiază de o recunoaștere mai ridicată și că i se acordă o importanță mai mare, în special în ceea ce privește aplicarea procedurilor privind încălcarea dreptului comunitar și cerința de a informa Comisia pentru petiții direct și oficial atunci când se iau decizii pentru inițierea procedurilor în temeiul articolelor 226 și/sau 228, legate de problemele formulate în petițiile individuale;
10. reamintește faptul că Parlamentul a considerat că presupusele grave încălcări ale dreptului comunitar, pe care Comisia pentru petiții le-a considerat bine întemeiate în cadrul examinării unor petiții, dar pe care statele membre vizate le-au respins și care pot să creeze un precedent la nivel național, ar trebui să fie examinate, în ultimă instanță, de către Curtea de Justiție, pentru a se putea garanta consecvența și coerența dreptului comunitar și existența unei piețe interne⁽²⁾;

(1) JO C 104 E, 30.4.2004, p. 408.

(2) A se vedea Rezoluția Parlamentului din 9 martie 2005 privind deliberările Comisiei pentru petiții în cursul legislaturii 2003-2004 (JO C 320 E, 15.12.2005, p. 161).

Miercuri, 22 aprilie 2009

11. recunoaște că procedurile privind încălcarea dreptului comunitar, chiar și atunci când sunt încheiate cu succes, pot să nu aibă drept rezultat remedierea imediată a problemelor specifice ridicate de petiționari, subminând astfel în mod frecvent încrederea cetățenilor în capacitatea instituțiilor UE de a le răspunde așteptărilor;
12. consideră că, deoarece sunt indicii clare că obiectivul de stopare a pierderii biodiversității în UE până în 2010 nu poate fi atins, trebuie întreprinse acțiuni urgente pentru a eficientiza aplicarea directivelor privind habitatele și păsările și solicită Comisiei să depună toate eforturile, pentru a asigura că directivele respective sunt aplicate de statele membre într-un mod compatibil cu acest obiectiv;
13. invită Comisia, în cooperare cu Parlamentul, să promoveze în rândul statelor membre importanța gândirii orientate către viitor, în special în domeniul aprobării planificării, în ceea ce privește contribuția adusă la prevenirea eventualelor încălcări ale acelor dispoziții care au fost adoptate, dar care nu au intrat încă în vigoare;
14. recunoaște că uneori găsirea unor soluții pentru plângerile petiționarilor este imposibilă, din cauza unor deficiențe în însăși legislația comunitară aplicabilă;
15. este preocupat de numărul mare de petiții adresate Comisiei pentru petiții care solicită drept de vot la alegerile locale pentru persoanele rezidente în Letonia, dar care nu sunt cetățeni letoni; reamintește că Comisia ONU pentru drepturile omului, Comisia ONU pentru eliminarea discriminării rasiale, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, Congresul autorităților locale și regionale al Consiliului Europei, Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei, Comisia Europeană împotriva rasismului și intoleranței și Adunarea Parlamentară a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa au recomandat să se permită persoanelor care nu sunt cetățenii unei țări să participe la alegerile locale; solicită Comisiei Europene să monitorizeze îndeaproape și să încurajeze regularizarea statutului „necetățenilor” din Letonia, mulți dintre aceștia fiind născuți în această țară;
16. observă că multe petiții primite de Parlamentul European din partea unor persoane sau asociații privesc, în mare parte, aspecte care nu constituie încălcări ale dreptului comunitar și ar trebui, prin urmare, soluționate după epuizarea tuturor căilor de atac puse la dispoziție de justiția națională din statele membre; observă, în continuare că, după ce au fost luate toate măsurile adecvate la nivel național, instanța de recurs indicată este Curtea Europeană a Drepturilor Omului;
17. observă faptul că petiția „un singur sediu”, semnată de 1 500 000 de persoane, prin care se solicită un singur sediu pentru Parlamentul European, nu a fost încă abordată în mod cuprinzător; recomandă Comisiei pentru petiții să trateze această problemă în regim prioritar pe durata următoarei legislaturi;
18. prin urmare, invită comisiile legislative competente să ia în considerare propunerile sau sugestiile făcute din când în când de Comisia pentru petiții cu privire la aplicarea de către statele membre a legislației UE specifice, în vederea unei posibile examinări sau a unei investigații suplimentare;
19. reamintește solicitarea adresată de către Parlament Comisiei de a-și intensifica monitorizarea implementării Directivei 2006/114/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind publicitatea înșelătoare și comparativă ⁽¹⁾ în ceea ce privește societățile editoare de anuare profesionale care recurg la practici înșelătoare și să prezinte un raport Parlamentului cu privire la fezabilitatea și posibilele consecințe ale extinderii domeniului de aplicare al Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori ⁽²⁾, mai precis prin înlocuirea cuvântului „consumator” cu sintagma „destinatarul practicii”;
20. sprijină solicitarea Ombudsmanului adresată Consiliului privind extinderea opțiunilor lingvistice de pe paginile web ale Președințiilor, astfel încât acestea să cuprindă cele mai vorbite limbi din Uniunea Europeană, obiectivul fiind garantarea accesului direct al cetățenilor la activitățile Președințiilor Consiliului; atrage atenția în acest sens asupra Președinției franceze a Consiliului, care și-a publicat site-ul web oficial în conformitate cu recomandările Ombudsmanului;

⁽¹⁾ JO L 376, 27.12.2006, p. 21.

⁽²⁾ JO L 149, 11.6.2005, p. 22.

Miercuri, 22 aprilie 2009

21. susține solicitarea adresată de Ombudsman Comisiei, referitoare la implementarea directivei privind timpul de lucru ⁽¹⁾, de a gestiona plângerile cetățenilor în conformitate cu principiile buneii administrări în domeniul puterilor discreționare ale Comisiei în ceea ce privește inițierea procedurilor privind încălcarea dreptului comunitar;
22. salută cooperarea constructivă dintre Ombudsman și UE, realizată în cadrul instituțional adecvat; susține solicitările repetate ale Ombudsmanului privind necesitatea unui cod de bună conduită administrativă, comun tuturor instituțiilor și organismelor UE, astfel cum a fost aprobat de Parlament în rezoluția sa din 6 septembrie 2001 referitoare la raportul special al Ombudsmanului European prezentat Parlamentului European în urma anchetei din proprie inițiativă privind existența și gradul de accesibilitate al publicului la un cod de bună conduită administrativă, în cadrul diferitelor instituții și organisme comunitare ⁽²⁾; consideră că Ombudsmanul, Comisia și Parlamentul ar trebui să dezvolte un portal comun UE destinat analizării plângerilor adresate instituțiilor UE;
23. solicită implementarea de către toate părțile a Rezoluției 550 (1984) a Consiliului de Securitate al ONU referitoare la Cipru, care ar avea drept consecință retrocedarea în totalitate a proprietăților către proprietarii legitimi din Varosha; sugerează că, în cazul în care nu există rezultate vizibile până la sfârșitul lui 2009, comisia competentă ar putea lua în considerare discutarea problemei petiționarilor din Famagusta în plen;
24. solicită autorităților române să adopte măsuri de conservare și protejare a patrimoniului cultural și arhitectural al României, în conformitate cu articolul 151 din Tratatul CE, astfel cum prevede Declarația Parlamentului din 11 octombrie 2007 privind măsurile de protejare a catedralei romano-catolice Sf. Iosif din București, România, un monument istoric și arhitectural periclitat ⁽³⁾; subliniază faptul că, în ceea ce privește problemele legate de retrocedarea proprietăților confiscate în timpul regimului comunist, regimul proprietății constituie un aspect care ține de competențele naționale;
25. solicită autorităților franceze să pregătească o evaluare epidemiologică pentru a determina impactul asupra zonei din apropierea Fos-Berre, în imediata vecinătate a uzinei de incinerare de la Fos-sur-Mer, aflată în construcție; recunoaște faptul că Directiva 1999/30/CE a Consiliului din 22 aprilie 1999 privind valorile limită pentru dioxidul de sulf, dioxidul de azot și oxizii de azot, pulberile în suspensie și plumbul din aerul înconjurător ⁽⁴⁾ nu interzice construirea unei uzine de incinerare într-o zonă care este deja afectată de poluare atmosferică, dar subliniază că, în conformitate cu Directiva 1999/30/CE și Directiva 96/62/CE a Consiliului din 27 septembrie 1996 privind evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător ⁽⁵⁾, trebuie adoptate măsuri pentru a garanta respectarea standardelor europene în domeniul poluării atmosferice;
26. reamintește recomandările cuprinse în raportul anual al Comisiei pentru petiții din 2007, în vederea revizuirii procedurilor administrative privind analiza petițiilor, cum ar fi, de exemplu, transferarea înregistrării petițiilor la secretariatul Comisiei pentru petiții, cooperarea strânsă cu SOLVIT, dezvoltarea în continuare a bazei de date cu petiții, dezvoltarea unui portal UE pentru cetățenii europeni etc.; salută redactarea de către deputați a unui cod al bunelor practici pentru analiza petițiilor, cod ce ar urma să intre în vigoare la începutul următoarei legislaturi parlamentare;
27. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție, precum și raportul Comisiei pentru petiții, Consiliului, Comisiei, Ombudsmanului European, guvernelor statelor membre, precum și parlamentelor statelor membre, comisiilor pentru petiții ale acestora și ombudsmanilor lor sau organelor competente similare.

⁽¹⁾ Directiva 93/104/CE a Consiliului din 23 noiembrie 1993 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (JO L 307, 13.12.1993, p. 18).

⁽²⁾ JO C 72 E, 21.3.2002, p. 331.

⁽³⁾ JO C 227 E, 4.9.2008, p. 162.

⁽⁴⁾ JO L 163, 29.6.1999, p. 41.

⁽⁵⁾ JO L 296, 21.11.1996, p. 55.